

Ο ναυτίλος και ο ποντίλος (Αρχ. Σεβαστιανός Τοπάλης)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 26 Μαρτίου, 2019

Ζοῦμε σέ ἐποχές πού οἱ διωγμοί πλέον δέν ὑπάρχουν. Δύσκολα τά χρόνια πού ἡ Ἐκκλησία ὑπῆρχε στίς κατακόμβες καί τό αἷμα τῶν μαρτύρων ἔρρεε σάν ποτάμι. Δέν ἦταν εὐκολο νά εἶσαι χριστιανός. Ὅμως, ὅπως λέγει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, μπορεῖ σήμερα νά μὴν εἶναι καιρός διωγμῶν, ἀλλά πάντοτε εἶναι καιρός μαρτυρίου. Σέ καμιά ἐποχή δέν ἐξέλιπαν ἡ μαρτυρία καί τό μαρτύριο τῶν χριστιανῶν.

Τό μαρτύριο κάθε φορά παίρνει μία ἄλλη μορφή. Δέν εἶναι ὁ δήμιος πού ρίχνει τόν πιστό μέσα στόν πυρακτωμένο λέβητα, ἀλλά εἶναι ὁ διάβολος πού τόν καίει μέσα στό καμίνι τοῦ πανσεξουαλισμοῦ. Δέν εἶναι ὁ δήμιος πού βάζει θυμίαμα στά χέρια τοῦ μάρτυρος γιά νά θυσιάσει στά εἰδωλα καί κατακόβει μεληδόν τό σῶμα του, ἀλλά εἶναι ὁ διάβολος πού τόν πειράζει γιά νά γεμίσει τά χέρια του μέ ἄνομα καί βρώμικα χρήματα κατακόβοντας κάθε ἀγάπη καί ἔλεος γιά τόν φτωχό. Δέν εἶναι ὁ δήμιος πού τόν βάζει στόν τροχό καί τόν ξεσχίζει, ἀλλά ὁ διάβολος πού τόν γυροφέρνει καί ξεσχίζει τόν νοῦ του μέ τήν μνησικακία καί τήν πικρία καί τήν ἐκδικητικότητα στούς ἀδελφούς κινούμενος μέ ἐγωισμό καί ὑπερηφάνεια. **Ἐκεῖνος πού ἀντέχει στούς πειρασμούς αὐτούς εἶναι σύγχρονος μάρτυρας, διότι δίδει μαρτυρία ζωῆς ἐν Χριστῷ, μαρτυρία ἀγάπης, ἀγνότητος καί ταπεινώσης. Εἶναι ὄντως ἕνα ἀναίμακτο μαρτύριο ἢ ἀγάπη, ἢ ἀγνότητα καί ἢ ταπεινοφροσύνη.**

Ἐπίσης ὁμῶς καί ἕνα ἄλλο μαρτύριο, εἶναι τό μαρτύριο τῶν θλίψεων. Ἔρχονται ἀπότομα οἱ θλίψεις σάν τούς ἀνέμους καί τήν μπόρα στήν θάλασσα καί ὁ ἄνθρωπος καταποντίζεται μέσα στήν ἀπελπισία καί τήν ἀπόγνωση. Πόσο δύσκολες εἶναι οἱ ὥρες τοῦ πόνου πού ἐπισκέπτονται εἴτε μέ τόν θάνατο, εἴτε μέ τήν βαριά ἀρρώστια καί τά ἀτυχήματα, εἴτε μέ τίς οἰκονομικές ἀποτυχίες, εἴτε μέ τήν ἐγκατάλειψη καί τήν καταφορη ἀδικία καί συκοφαντία. Βέβαια, **πολλές ἀπό τίς συμφορές τίς χτίζει ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος μέ τήν κακή του διαχείριση καί τόν κακό τρόπο ζωῆς** καί διαίτης καί κινούμενος μέσα στόν εὐδαιμονισμό καί τήν καλοπέραση. Ὑπάρχουν ὁμῶς καί θλίψεις πού ἔρχονται ἀπό τήν φυσική ἀνθρώπινη φθορά, ἀλλά καί ἄλλες πού ἐπιτρέπονται ἀπό τόν Θεό μέ ἀπώτερο σκοπό τήν ὠφέλεια τοῦ ἀνθρώπου καί τήν αἰωνιότητα. Ὑπάρχει καί ἡ θλίψη πού ἔρχεται καί ἀπό τούς διώκτες τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ. Ἡ εἰρωνεῖα καί ἡ ἀπόρριψη, ἡ συκοφαντία καί ἡ ἀπομόνωση τῶν χριστιανῶν μαζί καί μέ τήν περιφρόνηση γιά θέματα πίστεως εἶναι ἐπίσης σκληρός διωγμός.

Όμως, απ' όπου κι αν προέρχονται οι θλίψεις, έχουν τό μαρτύριο τοῦ πόνου καί τόν μεγάλο πειρασμό τῆς ἀπελπισίας. Μέ τί ὑπομονή πρέπει νά εἶναι ὁ πιστός ντυμένος, γιά νά μή βλασφημήσει τόν Θεό καί νά μήν ἀπελπιστεῖ; Εἶναι κι αὐτό ἕνα ἀναίμακτο μαρτύριο τῆς ψυχῆς. Ὁ πόνος λυγίζει τόν ἄνθρωπο. Ἄραγε πῶς νά ξεπεράσει κανεῖς αὐτό τόν πειρασμό πού ἔρχεται βαρῦς πάνω του; Ὅσο ὅλα πᾶνε καλά καί ἡ τιμή εἶναι δεδομένη, τότε πλέουμε μέ χαρά καί πιστεύουμε στόν Θεό ἀνώδυνα, ἀλλ' ὅταν ἔρθουν τά σύννεφα καί ἡ τρικυμισμένη θάλασσα πέσει πάνω μας, τότε βουλιάζουμε μέσα στήν βλασφημία καί τήν ἀπελπισία καί στά χιλιάδες γιατί.

Ἐνας σοφός διδάσκαλος ἔλεγε ἕνα ὁμορφο παράδειγμα παρμένο ἀπό τή φύση. Στήν Μεσόγειο Θάλασσα, ὅταν τά νερά εἶναι ἤρεμα, μπορεῖς νά δεῖς μερικές φορές ἕναν μικρό караβάκι νά πλέει μέ τά κατάλευκα καί ὁμορφα πανιά του ἡσυχά καί ὁμορφα. Εἶναι τό ὄστρακόδερμο ὁ ναυτίλος, πού ἔχει ἕναν ὑμένα πού τόν μεταχειρίζεται σάν ἰστίο καί βγαίνει στήν ἐπιφάνεια τοῦ νεροῦ γιά νά πλεύσει. Ὀνομάζεται ἐπίσης ποντίλος. Ἀλλά, νά ἕνα μαῦρο σύννεφο καί ἡ πρώτη πνοή τοῦ ἀνέμου πού καταφθάνει σφυρίζοντας πάνω στήν ἐπιφάνεια τῆς ἀκύμαντης θάλασσας. Τί γίνεται τότε μέ τό μικρό πλεύσιμο; Ποῦ εἶναι τότε ὁ ναυτίλος; Ἡ μικρή αὐτή ὑπαρξη γίνεται ποντίλος. Μπαίνει στό κέλυφος της καί καταποντίζεται στά βάθη τῆς θαλάσσης γιά νά γλιτώσει ἀπό τήν τρικυμία.

Ἡ ὁμορφή καί γλαφυρή αὐτή εἰκόνα εἶναι πολύ περιγραφική τῆς πνευματικῆς κατάστασης τοῦ ἀνθρώπου. Ὅταν ζεῖ μέ ἀσφάλεια καί ἡρεμία καί οἱ πειρασμοί, ἐσωτερικοί καί ἐξωτερικοί, ἐκλείπουν, τότε πλέει ὡς ναυτίλος πολύ χαρούμενα καί μέ ἀγάπη στόν Θεό. Ὅταν ὅμως ἔρθουν οἱ ποταμοί καί οἱ ἄνεμοι, τότε καταποντίζεται ὡς ποντίλος στά βάθη τῶν ἀμαρτιῶν καί τῆς ἀπελπισίας. Ὅπως τόσο εὔκολα πιστεύει, τόσο εὔκολα καί καταποντίζεται στήν θλίψη καί στήν ἀπόγνωση. Πολύ εὔκολα σπάζει τό κατάρτι τῆς ἀγνόητος καί τῆς ἀγάπης καί καταποντίζεται στά ἀπύθμενα βάθη τῶν ἀμαρτιῶν. Ἡ πίστη δέν ἔχει τά θεμέλια στήν πέτρα πού εἶναι ὁ Χριστός.

Ἐκεῖ ὅμως πού κυρίως βλέπει κανεῖς τήν ὀλιγοπιστία καί τόν καταποντισμό εἶναι στούς πειρασμούς τῶν θλίψεων. **Ὅλοι ἔχουν τήν ἐντύπωση πῶς ὁ Θεός δέν ἐπιτρέπει στενοχώριες στά παιδιά του πού τόν ἀγαποῦν καί πᾶνε ἐκκλησία. Νομίζουν πῶς σάν παιδιά τοῦ Χριστοῦ εἶναι προνομιούχοι καί δικαιῶνται νά ζοῦν χωρίς θλίψεις** καί μποροῦν νά πλέουν ἄνετα μέ ὅλα τά ἀγαθά σ' αὐτήν τήν ζωή. Θεωροῦν ὅτι οἱ θλίψεις εἶναι ἡ τιμωρία τοῦ Θεοῦ γιά τούς ἀμαρτωλούς. Μόνημα ἀκοῦς νά λένε: "τί ἔκαμα καί μέ τιμωρεῖ ἔτσι ὁ Θεός;", "τόσα καλά ἔχω προσφέρει στήν Ἐκκλησία καί γιατί σέ μένα αὐτό τό κακό;", "δέν ἔκαμα κανένα κακό, εἶμαι καλός ἄνθρωπος, γιατί νά πέσουν ὅλα πάνω μου;". Κάπως ἔτσι πίστευαν καί οἱ Κορίνθιοι, ὅταν πίστεψαν στόν Χριστό ἀποζητώντας τιμές καί καλοπέραση ἀπό τόν Θεό. Ἦρθαν ὅμως οἱ διωγμοί καί ἄρχισαν νά διαμαρτύρονται καί νά ἀπελπίζονται καί νά ντρέπονται τήν εἰρωνεία, τόν διωγμό καί τήν

περιφρόνηση τῶν εἰδωλολατρῶν. Νόμιζαν πῶς ἡ πίστη τους δέν ἔχει σταυρό καί μαρτύριο. Ὁ ἀπ. Παῦλος ἀντιδρᾷ στήν νοοτροπία αὐτή, τῆς πίστεως μετά ἀνέσεως, καί προβάλλει τόν ἑαυτό του, πού ἔχει καύχημα τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ, τίς κακουχίες δηλ. καί τίς δυσκολίες καί τούς διωγμούς πού ὑφίσταται. **Ἡ ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ δέν εἶναι μία εὐκόλη ὁδός, ἀλλά στενὴ καί τεθλιμμένη.** Ἔχει ὅμως μέσα ἀπό αὐτά τὴν χαρὰ τῆς πού ὁδηγεῖ στόν Παράδεισο. Ἡ θλίψη στήν ζωὴ τοῦ χριστιανοῦ ἔχει τὴν φιλοσοφία τῆς καί τόν θεϊκό της στόχο. **Ὁ Κύριος ἐπιτρέπει τίς θλίψεις γιὰ τὴν πνευματικὴ του καλλιέργεια** καί τὴν ἀληθινὴ χαρὰ τῆς καρδιάς του. Σάν ἄροτρο, λέγει ὁ Ἱερός Χρυσόστομος, ἔρχεται ἡ θλίψη μέσα στό χωράφι τῆς ψυχῆς. Κόβει τὴν γῆ τῆς καί τὴν ἀναταράσσει καί τὴν ἀναποδογυρίζει, γιὰ νὰ γίνῃ εὐφορὴ γιὰ τὴν σπορὰ καί τὴν παραγωγή καρποῦ. Καί ὁ σκοπός τῆς θλίψης εἶναι νὰ μπεῖ μέσα στήν ψυχὴ σάν ἄροτρο καί νὰ σπάσει τὴν πετρώδη ἀναισθησία καί τὴν ψευδαίσθησι τῆς αὐτοδυναμίας, νὰ δείξει τὴν χοϊκότητα καί τόν θάνατο, ἀλλά καί τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνιότητος. Εἶναι μία βαρὴ ταπείνωσι καί ξεκόλλημα ἀπὸ τὰ δεσίματα τῆς γῆς καί τῶν ἁμαρτιῶν. Σάν πικρὸ φάρμακο ἡ θλίψη μπαίνει στό κέντρο τῆς καρδιάς του καί τόν φαρμακώνει μὲ πολὺ πόνο, ἀλλά **αὐτὸ γιαιτρεύει τὴν ὑπερηφάνειά του καί τόν ἐγωισμό του καί τὴν προσκόλλησι στήν γῆ.** Τότε σηκώνει τὰ μάτια του στόν Θεό, γιὰ νὰ τόν γνωρίσει καλύτερα καί νὰ τοῦ ζητήσει βοήθεια. Τότε ξεπηδᾷ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ψυχῆς του **ἡ προσευχὴ ἢ ἀληθινὴ,** ἐξαγνισμένη ἀπὸ τόν πόνο καί τὴν ἐγκατάλειψι. Ἀφήνει τὰ ψεύτικα δεκανίκια πού τόν στήριζαν καί γαντζώνεται ἀπὸ τόν Θεό καί γνωρίζει τὴν δύναμή Του. Ζεῖ μέσα ἀπὸ τὴν θλίψη μία πρωτόγνωρη ἀγάπη μὲ τόν Θεό, ἀποβάλλοντας τὴν συμφεροντολογικὴ καί ἐθιμοτυπικὴ ἐξάρτησι μαζί Του. Τό νερό, ὅταν μένει πλαδαρό σέ ἐπίπεδη ἐπιφάνεια, σαπίζει, ἀλλά ὅταν μπεῖ σέ στενοὺς σωλῆνες, γίνεται πίδακας καί φτάνει ἕως οὐρανοῦ. **Ἔτσι ἐκτινάσσεται ἡ ψυχὴ στό στένωμα τῶν θλίψεων.** Τό σκληρὸ σίδερο καίγεται στήν φωτιά καί γίνεται ἕνα μὲ τὴν φωτιά καί τότε δουλεύεται καί σχηματοποιεῖται σέ εὐχρηστο ἐργαλεῖο κάτω ἀπὸ τό βαρὺ χτύπημα στό ἀμόνι. Τό χρυσάφι γίνεται καθαρότερο, ὅταν καίγεται στήν φωτιά. Ἔτσι εἶναι καί οἱ θλίψεις στήν ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου. Πίσω ἀπ' ὅλα στέκεται ὁ Θεός καί ἡ ἀγάπη Του.

Βέβαια, γιὰ τόν καθένα ἡ θλίψη ἔχει νὰ προσφέρει καί τό καλὸ πού τοῦ χρειάζεται. Ἔτσι, λέγει ἕνα ἅγιος ἀσκητής, σ' ἄλλους **ἡ θλίψη εἶναι ὅπως ὁ σταυρός τοῦ Χριστοῦ γιὰ νὰ φανεῖ ἡ δόξα Του** καί τό θαῦμα τῆς ἀνάστασις τῆς δυνάμεώς Του. Σ' ἄλλους **ἡ θλίψη σάν σκοπὸ της ἔχει νὰ φανεῖ ἡ δύναμις τῆς πίστεως** καί νὰ κάνει τόν παθόντα ὑπόδειγμα ὑπομονῆς γιὰ τούς ὑπολοίπους, ὅπως τό βλέπουμε στήν περίπτωσι τοῦ **Ἰωβ.** Σ' ἄλλους **ὁ σκοπός τῆς θλίψεως εἶναι γιὰ νὰ γίνουσι καλύτεροι καί νὰ ἐξαγνιστοῦν** πρὸ πολὺ παρόλο πού εἶναι καλοὶ ἄνθρωποι, ὅπως τό βλέπουμε καί στήν ζωὴ ὄλων τῶν ἁγίων καί τῶν μαρτύρων καί στό λόγο τοῦ Χριστοῦ ὅτι **“διὰ πολλῶν θλίψεων δεῖ ὑμᾶς εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν”.** Καί τέλος, σέ πολλούς **ὁ σκοπός τῶν θλίψεων εἶναι ἡ μετάνοια καί ὁ ἀποχωρισμός ἀπὸ τὴν ἁμαρτία.** Καί εἶναι ἀλήθεια πῶς ὁ

Παράδεισος είναι γεμάτος από τούς ανθρώπους που πέρασαν υπομονετικά μέσα από τό καμίνι του πόνου με υπομονή πολλή και αγάπη στον Θεό. Παντού θά δει κανείς τό χέρι του Θεού νά ζωγραφίζει και νά σμιλεύει τίς καρδιές των ανθρώπων με τόν χρωστήρα τής θλίψης. Ο άνθρωπος είναι έγωιστής με αίσθηση υπερηφάνειας και άνυπότακτος και δύσκολα δαμάζεται. **Ο Κύριος παιδαγωγικά του δίνει τίς εύκαιρίες για νά γνωρίσει τήν σωτηρία του μέσα από τόν πόνο του. Είναι οί εύεργεσίες του Θεού οί θλίψεις.** Και έδω είναι ή σοφία, νά μπορεί ο άνθρωπος πίσω από κάθε δυσκολία και έκτακτη θλίψη νά βλέπει τί θέλει ο Θεός νά τόν διδάξει. Όταν έλθει ή θλίψη νά τόν έπισκεφτεί, νά λέει μέσα του με κραυγή χαράς «έχω έπίσκεψη Θεού, τί άραγε θέλει νά μου δώσει;» Αυτή ή αλήθεια κρατά νηφάλιο τόν άνθρωπο στην δυσκολία, ξέρει πώς πίσω από αυτά κρύβεται ο Θεός. Γιατί νά άδημονεί και νά καταποντίζεται σαν ποντίλος στην άπελπισία και στην γκρίνια και στην μιζέρια του; **Πίσω μας στέκει ο Θεός και όλα θά τά κάμει καλά στην ώρα τους.** Ο Θεός τρέφει τά πουλιά και ντύνει τά λουλούδια, πόσο μάλλον τόν άνθρωπό του. Γιατί νά όλιγοπιστεί και νά γκρινιάζει; **Τίποτε δέν μπορεί νά γίνει, αν δέν θέλει ο Θεός.** Και ένα σπουργίτι δέν πέφτει στην γη, αν δέν θέλει ο Κύριος. **Τά πάντα που συμβαίνουν στην ζωή μας, έχουν τόν σκοπό και τό θέλημα του Θεού.** Και γιατί νά μήν άφεθεί ο άνθρωπος στην κάθε του ήμέρα στά χέρια του Θεού εύχόμενος; **Η μέριμνά του και ή άγωνία του για κάθε δυσκολία φέρνουν τό άγχος και τήν όλιγοπιστία και τήν άπόγνωση και τόν καταποντισμό του στό βυθό τής άπελπισίας.** Όλη σας τήν μέριμνα, λέγει ο άπ. Πέτρος, **άφήστε την στον Θεό, Αυτός φροντίζει για σάς.** Ο Ίερός Χρυσόστομος λέγει ότι οί χαρές και οί λύπες έρχονται και παρέρχονται σ' αυτήν τήν ζωή. Συνέχεια έναλλάσσονται. Η αρχή του Αγίου Πατρός είναι ότι **τίποτε άλλο δέν είναι κακό παρά μονάχα ή άμαρτία** και έπειδή τήν κάνουμε μόνοι μας, μόνοι μας γινόμαστε και δυστυχεΐς. Όλες οί θλίψεις και οί διωγμοί είναι πρόσκαιροι και συμβαίνουν στό θνητό σώμα και **ποτέ δέν μπορούν νά παραβλάψουν τήν νηφάλια ψυχή.** Οί χαρές και οί λύπες του κόσμου δέν θίγουν καθόλου τήν ψυχή, μετακινούνται ως σκιές και φαντάσματα, ως χορτάρι που ένας άνεμος τό καίει. Η άρετή και ή κακία που πλήττουν τήν ψυχή, αυτά είναι τά μόνα πραγματικά που ενεργοΐν στην άφθαρτη αυτή ούσία και είτε τήν καθαρίζουν, είτε τήν έξευτελίζουν. Σέ μία έπιστολή του προς τήν Διακόνισσα Όλυμπιάδα από τήν μαρτυρική πορεία τής έξορίας του γράφει παρηγορητικά τά έξής:

«Έν μόνον έστίν, Όλυμπιάς, φοβερόν, είς πειρασμός, άμαρτία μόνον· και τουτο συνεχώς επάδων σοι τό ρήμα ούκ έπανσάμην· τά δέ άλλα πάντα μύθος, καν έπιβουλάς είπης, καν άπεχθείας, καν δόλους, καν συκοφαντίας, καν λοιδορίας, καν κατηγορίας, καν δημεύσεις, καν έξορίας, καν ξίφη ήκουημένα, καν πέλαγος, καν τόν τής οίκουμένης άπάσης πόλεμον. Οΐα γάρ αν είη ταυτα πρόσκαιρά τε έστι και επίκηρα, και εν θνητῷ γενόμενα σώματι, και τήν νήφουσαν ούδέν παραβλάπτοντα ψυχήν...»

Ἡ χαρά τῆς καρδιάς μας δέν βρίσκεται στό άνέμελο τῆς ζωῆς καί τήν καλοπέραση, ἀλλά στήν ἀγάπη μας στόν Θεό. Ἐκεῖνος πού ἀγαπᾷ τόν Κύριο καί ζεῖ ἀγνή ζωή, αὐτός δέν φοβᾶται τήν θλίψη, ἀλλά εἶναι χαρούμενος ἀκόμη κι ὅταν βρεθεῖ καί στίς πύο δύσκολες ὤρες. Γι' αὐτό καί οἱ μάρτυρες στά βασανιστήρια εἶχαν μεγάλη χαρά καί φωτίζονταν τά πρόσωπά τους καί ἔτρεχαν στά βασανιστήρια σάν νά πηγαίνουν σέ χαρές καί πανηγύρια. **Τό μόνο κακό εἶναι ἡ ἀμαρτία καί αὐτήν ὀφείλει νά ἀποφεύγει ὁ ἄνθρωπος, ἡ καί νά μετανοεῖ ὅταν τόν καταλάβει. Ἡ ἀμαρτία μπορεῖ νά τόν ρίξει στήν αἰώνια κόλαση καί μόνο αὐτή νά φοβᾶται καί νά φεύγει. Ὁ θάνατος εἶναι σάν μία μάσκα πού φορᾷ κάποιος καί φοβερίζει τά παιδάκια. Τοῦ ξεσχίζεις τό προσωπεῖο αὐτό καί βλέπεις τό πρόσωπό του. Ποιά ἡ ἀξία του; Ὁ Χριστός μέ τήν Ἀνάστασή Του τσαλαπάτησε τόν θάνατο καί τοῦ πῆρε τήν ἐξουσία. **Δέν φοβᾶται ὁ χριστιανός τόν θάνατο. Εἶναι ἡ πόρτα πού ὀδηγεῖ στήν αἰωνιότητα. Φοβᾶται μόνου τόν ἄλλο θάνατο, τήν ἀμαρτία, πού μπορεῖ νά τόν ρίξει στόν αἰώνιο θάνατο, στήν κόλαση.** Ὁ μόνος θάνατος καί ἡ κακιά θλίψη εἶναι ἡ ἀμαρτία πού ἀπό τήν ρίζα της ὀδηγεῖ στήν καταστροφή. Οἱ θλίψεις εἶναι σάν τήν νύχτα καί τόν χειμῶνα πού πλακώνουν τήν φύση μέ τό σκοτάδι καί θάβουν κάθε ὠραῖο καί ὄμορφο. Ὅμως ἡ ἡμέρα καί ἡ ἀνοιξη εἶναι αὐτές πού δίνουν ἄλλη χαρά καί ἐμφανίζουν ἕνα ἄλλο θαῦμα τοῦ Θεοῦ. Φαντάσου κάποιος νά μὴν ἔχει δεῖ ποτέ καί νά μὴν ξέρει τί εἶναι ὁ χειμῶνας. Θά ἦταν τραγικό νά βλέπει νά φυλλορροεῖ καί νά πεθαίνει ὅλη ἡ φύση καί νά θάβεται μέσα στό χιόνι καί ἡ παγωνιά νά κρύβει κάθε ὄμορφιά. Τί ἀπελπισία! Κι ὅμως ἡ ἐλπίδα τῆς ἀνοιξης, τῆς ἀνάστασης τῆς φύσεως, φέρνει τήν ὑπομονή καί τήν καρτερία. Ποιός ξέρει πῶς πίσω ἀπό μία νύχτα, καί ἕναν χειμῶνα μίας βαριάς θλίψης δέν κρύβεται ὁ ἐρχομός τῆς ἡμέρας Κυρίου καί τῆς Ἀνάστασης στήν αἰώνια χαρά τοῦ Παραδείσου, ὅπου βασιλεύει ὁ Χριστός;**

Στήν ὠρα τῆς θλίψης ὁ ἄνθρωπος βρίσκεται σέ δυσκολία μεγάλη καί μπορεῖ νά τά κατεβάσει τά πανιά του καί νά βυθιστεῖ στά βάθη τῆς ἀπελπισίας. Πῶς πρέπει πρακτικά νά φερθεῖ, γιά νά συνεχίσει εὐλογημένα τό ταξίδι του στόν οὐρανό; **Ἀπό πού μπορεῖ νά ἀντλήσει δύναμη καί ἐλπίδα; Ὑπάρχουν τρεῖς δρόμοι τῆς καρδιάς πού εἶναι ἡ πίστη, ἡ χαρά τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ καί ἡ εὐχαριστία.** Βρισκόμενος μέσα στήν θλίψη του ὁ ἄνθρωπος στέκεται πρῶτον μπροστά στήν καρδιά του καί προτάσσει ἕνα μεγάλο πανό, τήν μεγάλη του **πίστη.** Λέγει προσευχόμενος μέσα στόν ναό τῆς καρδιάς του μέ παρόντα τόν Θεό ὅτι αὐτή ἡ θλίψη πού τοῦ ἦρθε σήμερα εἶναι μέσα στό σχέδιό Του, πού θέλει κάτι νά τοῦ δώσει καί νά τοῦ φανερώσει. Δέν εἶναι κακό καί **δέν ἐπιτρέπει τήν ἀπελπισία καί τόν φόβο καί τήν ἀγωνία νά τόν καταποντίσουν.** Διαλύει κάθε λογισμό ἀμφιβολίας καί ἐνασχόλησης μέ τήν ἀγωνία τοῦ τί θά γίνει αὔριο. Ἀσφαλίζει τήν καρδιά του μέ τήν **ἀδιάλειπτη προσευχή** τῆς πίστεώς του λέγοντας "Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ἐλέησόν με". Συμμαζεῦει τόν "παλιάτσο" τῆς σκέψης καί τῶν ἀμφιβόλων λογισμῶν καί ἀποφεύγει τόν καταποντισμό του στά βάθη τῶν "γιατί" καί τῶν "πῶς". Αὐτή ἡ πρώτη ἀντιμετώπισή του τόν κρατᾷ νηφάλιο καί εἰρηνικό. Ἐχει ὅμως **κόπο καί**

πολύ άγώνα. Ο Ίώβ σκληρά άπαντούσε στην γυναίκα του, πού μιλούσε μέσα στον λογισμό του μέ σκοπό νά επικρίνει καί νά βλασφημήσει τόν Θεό. Βλασφημούσε εκείνη τόν Θεό καί τόν κατηγορούσε ότι τόν παράτησε καί τόν πέταξε στην κοπριά μέ λοιμώδες νόσημα, άφοϋ προηγουμένως τοϋ σκότωσε τά παιδιά του καί τοϋ διέλυσε τήν περιουσία. Τόν προέτρεπε νά βλασφημήσει τόν Θεό καί μετά νά ψοφήσει πάνω στην κοπριά του, άφοϋ καί ο ίδιος παιδεύεται καί τούς άλλους τυραννάει. Στόν πειρασμό αυτόν ο δίκαιος Ίώβ έβλεπε άλλιώτικα καί μέ βαθειά πίστη όλα όσα συνέβαιναν. Ο Κύριος τά έδωκε καί ο Κύριος τά πήρε καί μπορεί πάλι νά τά δώσει. Έλεγε δυνατά «*αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρὸς μου, γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ· ὁ Κύριος ἔδωκεν, ὁ Κύριος ἀφείλατο· ὡς τῷ Κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτω καὶ ἐγένετο· εἶη τὸ ὄνομα Κυρίου εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας*». Δέν τά έβαλε μέ τόν Θεό, άφοϋ Τόν άγαποϋσε καί Τοϋ έμπιστευόταν τήν ζωή του. Καί έδιωχνε τήν σκέψη τῆς βλασφημίας, πού γινόταν πρόσωπο καί λόγος άπό τό πιό άγαπητό του πρόσωπο, τήν σύντροφό του. Άντεξε καί δέν καταποντίστηκε στην άπελπισία. Έμενε στά χέρια τοϋ Θεοϋ έλπιδοφόρος καί η καρδιά του χαρούμενη μέσα στην θλίψη.

Η ζωή είναι μικρή καί ο Θεός προετοιμάζει μέ τήν άγάπη Του παντοιοτρόπως τόν άνθρωπό Του, γιά νά βρεῖ τόν δρόμο τῆς αἰώνιας χαρᾶς. Ο Πατέρας Θεός έξαντλεῖ κάθε προσπάθεια δική Του σεβόμενος παράλληλα τήν έλευθερία καί τήν θέληση τοϋ παιδιοϋ Του, γιά νά μετανοήσει καί νά πλησιάσει τόν Χριστό. **Μέσα στα παιδαγωγικά Του σχέδια είναι καί οι θλίψεις** πού τίς στέλνει πάνσοφα. **Έπιτρέπει τόν πειρασμό τῶν θλίψεων τόσο, όσο μπορεί ο άνθρωπος, καί παράλληλα δίνει καί τήν υπομονή γιά νά τούς σηκώσει. Φιλάνθρωπος Πατέρας είναι καί δέν φορτώνει σταυρούς πάνω άπό τήν δύναμη τῶν παιδιῶν Του.** Μέσα άπό τήν περιπέτεια καί τόν πόνο μαθαίνουν πώς ύπάρχει καί άλλη ζωή καί ο Θεός πού τούς άγαπᾶ. Τελικά μέσα άπό τήν πίστη του ο άνθρωπος κατανοεῖ ότι **οι θλίψεις είναι ευεργεσία. Μονάχα οι άμαρτίες είναι δικές του καί είναι τό μόνο κακό,** καί παλεύει μέ τήν μετάνοιά του γιά νά τίς ξεφορτώσει άπό πάνω του. Ο χριστιανός πού έχει μετάνοια καί άγάπη δέν φοβάται τόν σωματικό θάνατο, διότι πιό γρήγορα θά τόν φέρει στόν οϋρανό, κοντά στόν Χριστό, στην αἰώνια ευφροσύνη.

Ο **δεύτερος δρόμος είναι η χαρά τῆς παρουσίας τοϋ Χριστοϋ.** Ο άπ. Παϋλος προτρέπει λέγοντας “*πάντοτε χαίρετε*”. Αϋτή η χαρά ύπάρχει στόν άνθρωπο μόνο μέ τήν κοινωνία τοϋ Θεοϋ. Τό άποκορύφωμα τῆς ένωσης τοϋ ανθρώπου μέ τόν Θεό είναι η Κοινωνία τοϋ Τιμίου Σώματος καί τοϋ Αἵματος Του στό άγιο Μυστήριο τῆς Θείας Εϋχαριστίας. Εκεί γεύεται ο πιστός τήν άληθινή χαρά. **Η χαρά δέν είναι ένα έξωτερικό γεγονός, αλλά μία έκφραση μόνιμης χαρᾶς άπό τήν παρουσία τοϋ Χριστοϋ μέσα στην καρδιά του. Είναι αϋτή η χαρά τοϋ Θεοϋ πού τόν ενισχύει νά αντιμετωπίζει μέ δύναμη καί υπομονή τήν δυσκολία.** Λάμπει τό πρόσωπό του καί χαριτωμένος είναι ο λόγος του άκόμη καί στην πιό βαριά θλίψη καί πόνο, διότι μέσα του κατοικεῖ ο Χριστός. Είναι μία πηγαία χαρά ανεξάρτητη άπό τά έξωτερικά συμβαίνοντα. Οι κληματισίδες χαίρονται μέ πολύ κρότο, όταν ξερές

καίγονται στην φωτιά και άμέσως γίνονται στάχτη κάτω από τό καζάνι μέ τό νερό. Αυτό είναι ή χαρά του κόσμου που καίγεται μέσα στον χορό της ήδονής της άμαρτίας και των παθών, σαν τά ξερά ξυλαράκια που κροταλίζουν στην κάψα της φωτιάς προς στιγμή και μετά χάνονται. Άλλιώτικη είναι ή χαρά εκείνη που καίει την καρδιά από θεϊο έρωτα, όταν Κοινωνεί συνεχώς των Άχράντων και έπουρανίων Μυστηρίων. Είναι ο δεύτερος δρόμος που λέγεται ή χαρά του Θεού. Μπροστά στην θλίψη και τον πόνο που σκληρά βλέπει νά κατακλύζει την ζωή του, ο πιστός **άγωνίζεται νά ζει τό Μυστήριο της Θείας Εύχαριστίας μέ πόθο Θεού και μέ φόβο Θεού**. Ξέρει πολύ καλά πως “έρως έρωτι νικᾶται”. Ένας σκληρός πειρασμός θλίψεως νικιέται μόνο αν αντιτάξει τον έρωτα του Θεού. Αυτό τό Σώμα και τό Αίμα του Χριστού που κοινωνᾶ συνεχώς, γίνεται μέσα του “εις υγείαν ψυχής τε και σώματος”. γίνεται ή ανεκλάλητη αγάπη του στον Θεό, “*έθελξας πόθω μέ Χριστέ και ήλλοίωσας τῷ θείω Σου έρωτι*”. και γίνεται και ή τροφή του νοῦ για νά μένει μακριά από την άπελπισία, “*Θεού τό Σώμα και θεοῖ μέ και τρέφει, θεοῖ τό πνεῦμα, τον δέ νοῦν τρέφει ξένωξ*”. Ο **τρίτος δρόμος** μέ τον οποῖο αντιμετωπίζεται ή θλίψη είναι ή **προσευχή της εύχαριστίας**. Ο Ίερός Χρυσόστομος έλεγε ότι ή **πίο μεγάλη δύναμη στον κόσμο είναι ή εύχαριστία που αναπέμπει ο άνθρωπος πάνω στον πόνο του και στη θλίψη του**. Στην ώρα του πόνου, όταν παλεύει μέ τον πειρασμό της άπελπισίας του, κραυγάζει δυνατά μέσα στην καρδιά του “**δόξα τῷ Θεῷ**”. Αυτό ή προσευχή που άλλοτε βγαίνει πηγαία και άλλοτε μέ την πάλη της καρδιάς του και την δύναμη της έλπίδος και της αγάπης στον Χριστό, διαλύει κάθε απόγνωση και βλασφημία. Η καρδιά γεμίζει από ειρήνη, διότι ή προσευχή αυτή φέρνει την έμπιστοσύνη στον Θεό. Ο Κύριος θά αναλάβει την δυσκολία. Ο άνθρωπος αφήνεται μέ πίστη στον Κύριο, δέν νοιάζεται για τον έαυτό του. Ανήκει στον Θεό και ειρηνεύει. Η εύχαριστία στον Θεό δημιουργεί ισορροπία ψυχική και προσδίδει πνευματική δύναμη. Η προσευχή της εύχαριστίας επιβάλλει τό καθεστώς της ήρεμίας και της ανάπαυσης στα χέρια του Θεού. Η ψυχή του ανθρώπου ήσυχάζει, όταν πληροῦται από αισθήματα εύγνωμοσύνης και πίστης στον Θεό. Αυτό ή πίστη και ή δύναμή της έρχεται μέ την πάλη αυτή της εύχαριστίας, “**δόξα τῷ Θεῷ**”.

Έπιπλέον, τό νά εύχαριστεῖ κανείς πάνω στην θλίψη του τον Θεό είναι σαν νά έλκύει πό δυνατά την αγάπη Του πάνω του. Θέλγεται ο Κύριος μέ τίς ψυχές αυτές που Τόν εύχαριστοῦν την ώρα εκείνη. Τούς άπαντᾶ άμέσως και θαυμαστώξ. Αύτά είναι τά γνήσια παιδιά Του που δέν ξέρουν νά ζητιανεύουν και νά γκρινιάζουν, αλλά νά Τόν εύχαριστοῦν και **νά Τόν έμπιστεύονται** και νά χαίρονται μαζί Του. Ο άπ. Παῦλος και ο Σίλας κλεισμένοι στην φυλακή των Φιλίππων, άφοῦ προηγουμένως τούς είχαν τσακίσει στό ξύλο, ύμνοῦν μέσα στον πόνο τους τον Χριστό. Και έγινε σεισμός και ο Κύριος φανέρωσε την αγάπη Του και την προστασία και την λύτρωση από την δυσκολία. **Έχει μεγάλη δύναμη ή εύχαριστία μέσα στον πόνο**. Ένας γονιός χαιρεται πολύ τά παιδιά του, όταν τον εύχαριστοῦν και ὄχι όταν γκρινιάζουν χτυπώντας τά πόδια τους μέ πείσμα και άπαίτηση και κακολογίες. Μέ άνοιχτή άγκαλιά τά σφίγγει ο πατέρας τά παιδιά του και τά καταφιλεῖ, όταν μέ γλυκό τό

πρόσωπό τους και μέ λόγια αγάπης παιδικής όρμου πάνω του. Έτσι είναι και ο μεγάλος Πατέρας, ο Θεός, για όλους. Οι προσευχές μοιάζουν σαν τό στάχυ, πού οι ίκεσίες είναι τά άχυρα και οι εύχαριστίες τό ψωμί. Ο Ίερός Χρυσόστομος καταδιωγμένος από τήν κακία τής αὐλῆς βαδίζει στήν έξορία του. Ἡ μόνιμη παρηγοριά του γιά ὅλα τά λυπηρά πού τοῦ συνέβαιναν ἦταν μία προσευχή πού τήν ἔλεγε μέ κραυγή ισχυρή πρός τόν Θεό , «*Δόξα τῷ Θεῷ πάντων ἔνεκεν· οὐ γάρ παύσομαι τοῦτο ἐπιλέγων αἰεὶ ἐπί πᾶσι μοι τοῖς συμβαίνουσιν*».

Ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ κιθάρα τοῦ Θεοῦ. Μία κιθάρα βγάζει ἦχο ἀρμονικό και γλυκύτατη μελωδία, ὅταν ὁ κιθαρωδός μέ τά χέρια του ἀναταράσσει μέ δύναμη τίς χορδές της. Δέν τίς λυπᾶται και τίς τραβᾷ μέ δύναμη, διότι μόνο ἔτσι θά βγάλουν ὁμορφη τήν μελωδία. Έτσι και ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου γίνεται ἡ γλυκεία κιθάρα τοῦ Θεοῦ πού παίζει ἕναν αἰώνιο ὕμνο χαρᾶς και εύχαριστίας τήν ὥρα πού ὁ Θεός τήν κρατᾷ στά χέρια Του και τραβᾷ μέ δύναμη τίς χορδές της και τίς πονᾷ. Και εἶναι τό πίο ὁμορφο τραγούδι αγάπης στόν Θεό.

Στήν ὥρα τοῦ πόνου εύκολα ἔρχεται τό γιατί και βουλιάζεις στήν ἀπελπισία. **Θέλει πολύ κόπο νά μαζέψεις τόν ἑαυτό σου και νά μήν ἐπιτρέψεις τόν καταποντισμό σου μέσα στά βάθη τής ὀλιγοπιστίας.** Ἀντιστάσου στόν πειρασμό αὐτό, πέταξε ψηλά, βγές ἀπό τήν ἀπελπισία και τήν βλασφημία. Αὐτή εἶναι ἡ χώρα τοῦ διαβόλου. **Ἡ ἐλπίδα και ἡ πίστη εἶναι ἡ γῆ τοῦ Παραδείσου τοῦ Θεοῦ. Μή πεις τό γιατί,** καλύτερα δάγκωσε τήν γλώσσα σου νά γεμίσει τό στόμα σου μέ αἷμα, παρά νά βλασφημήσεις και νά γκρινιάξεις στόν Θεό.

Στήν ὥρα τοῦ πόνου μάζευε ὅση δύναμη σοῦ ἀπόμεινε και φώναζε μέ δύναμη στόν οὐρανό "δόξα τῷ Θεῷ, Χριστέ μου σ' εύχαριστῶ και γιά τίς ὥρες αὐτές πού πονῶ".

Η ΑΛΛΗ ΟΨΙΣ: "Θερμές ευχαριστίες στον συγγραφέα του κειμένου, αρχ. Σεβαστιανό, Αρχιερατικό Επίτροπο Αμυνταίου, που μας έδωσε την ευλογία για την δημοσίευσή του".